

Pravnik

2007

**Sudska
praksa**

Praksa Europskog suda za ljudska prava: predmet Milašinović protiv Hrvatske (zahtjev br. 41751/02)

Postupak

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 41751/02) protiv Republike Hrvatske kojeg je 7. studenog 2002. godine hrvatska državljanka, gđa. Ana Milašinović ("podnositeljica zahtjeva") podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositeljicu zahtjeva zastupao je g. M. Mihočević, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku Vladu ("Vlada") zastupale su njezine zastupnice, prvo gđa L. Lukina-Karajković, a nakon toga gđa Š. Stažnik.

3. Dana 29. siječnja 2004. godine Sud je odlučio o zahtjevu obavijestiti Vladu. Primjenjujući članak 29. stavka 3. Konvencije odlučio je istovremeno odlučiti o osnovanosti i dopuštenosti zahtjeva.

Činjenice

I. Okolnosti predmeta

4. Podnositeljica zahtjeva rođena je 1950. godine i živi u Karlovcu.

5. Nakon što se vratila iz Njemačke u ožujku 1992. godine podnositeljica zahtjeva je otkrila da su nepoznati počinitelji digli u zrak tri poslovna prostora u njenom vlasništvu.

A. Građanski postupak

6. Dana 1. ožujka 1995. godine podnositeljica zahtjeva pokrenula je tri odvojena postupka protiv države pred Općinskim sudom u Zagrebu, tražeći naknadu štete. Pozvala se na članak 180. Zakona o obveznim odnosima.

7. Dana 3. veljače 1996. godine stupio je na snagu Zakon o izmjeni Zakona o obveznim odnosima ("Izmjena iz 1996."). Propisao je da se prekidaju svi postupci za naknadu štete nastalu uslijed terorističkih akata ili akata nasilja do donošenja novoga propisa o tom pitanju.

8. Dana 31. srpnja 2003. godine stupio je na snagu Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija ("Zakon o odgovornosti iz 2003.").

9. Na temelju Zakona o odgovornosti iz 2003. Općinski sud je nastavio postupak. Dana 19. ožujka 2004. godine donio je tri odluke kojima je odbacio tužbe podnositeljice zahtjeva zbog nenadležnosti. Dana 26. ožujka 2003. godine podnositeljica zahtjeva se žalila protiv tih odluka Županijskom sudu u Zagrebu.

10. Dana 23. lipnja i 22. listopada 2004. godine i 18. siječnja 2005. godine Županijski sud je ukinuo pobijane odluke i vratio predmete Općinskom sudu.

11. U ponovljenom je postupku Općinski sud 28. siječnja i 25. svibnja 2005. godine donio presude odbivši zahtjeve podnositeljice zahtjeva u ta dva postupka. Dana 4. travnja i 20. lipnja 2006. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbe podnositeljice zahtjeva i potvrdio prvostupanjske presude. Podnositeljica zahtjeva je tada uložila reviziju i postupak u ova dva predmeta trenutačno je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske.

12. Glede trećega postupka, Općinski sud ga je odlučio prekinuti dana 23. svibnja 2005. godine jer je suprug podnositeljice zahtjeva, koji je bio sutužitelj u tom predmetu, umro.

B. Postupak pred Ustavnim sudom

13. Podnositeljica zahtjeva je u međuvremenu, 15. listopada 2002. godine, podnijela ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu prigovarajući duljini navedena tri građanska postupka i nedostatku pristupa sudu. Dana 25. studenog 2004. godine Ustavni sud Republike Hrvatske prihvatio je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva. Pozivajući se na sudske praksu Suda (predmet Kutić v. Croatia, br. 48778/99, ECHR 2002 II), utvrdio je povrede njezinih ustavnih prava na suđenje u razumnoe roku i na pristup sudu. Dosudio joj je 12.750 hrvatskih kuna (HRK) kao naknadu, te naložio Općinskom sudu u Zagrebu da donese odluku u postupku kojemu je prigovoreno u najkraćem mogućem roku, no najkasnije u roku od godinu dana od objave te odluke u Narodnim novinama. Odluka Ustavnoga suda objavljena je 10. prosinca 2004. godine.

Pravo

I. Navodna povreda članka 6. stavka 1. konvencije

14. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da je donošenje Izmjene iz 1996. godine od strane Sabora povrijedilo njezino pravo na pristup sudu kako je ono propisano člankom 6., stavkom 1. Konvencije koji glasi kako slijedi:

”Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi....svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.”

15. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

16. Vlada je ustvrdila da je Ustavni sud prihvatio ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva, utvrdio povredu njenoga ustavnoga prava na pristup sudu, te joj dosudio naknadu. Kada je to tako, povreda kojoj se prigovara ispravljena je pred domaćim vlastima i podnositeljica zahtjeva izgubila je svoj položaj žrtve.

17. Podnositeljica zahtjeva je ustvrdila da je usprkos odluci Ustavnoga suda od 25. studenog 2004. godine ona još uvijek “žrtva” u smislu članka 34. Konvencije. Tvrdila je da Ustavni sud nije odgovorio na njezin prigovor glede pristupa sudu, nego samo na njezin prigovor protiv duljine postupka. Štoviše, iznos naknade bio je nedostatan i značajno niži od iznosa koje je dosudio Sud u sličnim predmetima (vidi predmet Kutić v. Croatia, no. 48778/99, § 39, ECHR 2002 II).

2. Ocjena Suda

18. Sud podsjeća da je u predmetu Tomašić (vidi predmet Tomašić v. Croatia, br. 21753/02, stavci 26.-36., 19. listopada 2006.), utvrdio da je iznos naknade, koji je bio oko 15% od onoga što je Sud općenito dosuđivao u sličnim hrvatskim predmetima, bio očigledno nerazuman. Iako je istina da je podnositeljica u ovome predmetu primila nešto viši iznos, Sud smatra da se njena situacija značajno ne razlikuje od one u predmetu Tomašić, te ne nalazi razloga odstupiti od svoga zaključka u tome predmetu. Prema tome, podnositeljica zahtjeva još uvijek može tvrditi da je "žrtva" povrede njenoga prava na pristup sudu, te stoga prigovor Vlade treba odbiti.

26. Sud nadalje primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Isto tako primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

19. Sud je često utvrdio povrede prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima su se postavljala pitanja slična pitanju u ovome predmetu (vidi naprijed citirani predmet Kutić v. Croatia i Multiplex v. Croatia, br. 58112/00, 10. srpnja 2003.).

20. Ispitavši sav materijal koji mu je predočen, Sud smatra da Vlada nije dostavila niti jednu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da dođe do drugačijega zaključka u ovome predmetu. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 13. KONVENCIJE

21. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da joj je donošenjem Izmjene iz 1996. godine od strane Sabora također povrijeđeno i njeno pravo na djelotvorno pravno sredstvo zajamčeno člankom 13. Konvencije koji glasi kako slijedi:

"Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu."

22. Vlada je osporila tu tvrdnju.

23. Sud primjećuje da je ovaj prigovor povezan s prigovorom koji je već ispitan u ovoj presudi, te isto tako treba utvrditi da je nedopušten.

24. Uzimajući u obzir utvrđenje koje se odnosi na članak 6., stavak 1. (vidi stavak 30. ove presude) Sud smatra da nije potrebno ispitati je li u ovome predmetu došlo i do povrede članka 13. budući da su njegovi zahtjevi manje strogi od zahtjeva članka 6., stavka 1., i ovdje su njime obuhvaćeni (vidi, na primjer, predmet Dražić v. Croatia, br. 11044/03, stavak 43., 6. listopada 2005.).

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

25. Članak 41. Konvencije predviđa:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

26. Podnositeljica zahtjeva potražuje 327 000 eura (EUR) na ime naknade materijalne štete i 50 000 eura na ime nematerijalne štete.

27. Vlada je smatrala da su iznosi koje potražuje podnositeljica zahtjeva prekomjerni.

28. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbija taj zahtjev.

29. Glede potraživane nematerijalne štete, Sud ponavlja da kad je podnositelj zahtjeva iskoristio dostupno domaće pravno sredstvo i time ishodio utvrđenje povrede te mu je dosuđena naknada, no ipak može tvrditi da je "žrtva", iznos koji treba dosuditi na temelju članka 41. može biti manji od iznosa koje je Sud dosuđivao u sličnim predmetima. U tom slučaju podnositelju zahtjeva treba dosuditi razliku između iznosa koji je dobio od Ustavnog suda i iznosa koji ne bi bio smatran očigledno nerazumnim u usporedbi s iznosima koje je dosuđivao Sud (vidi naprijed citirani predmet *Tomašić v. Croatia*, stavak 48.).

30. Sud podsjeća da je Ustavni sud dosudio podnositeljici zahtjeva oko 1.730 eura. S obzirom na okolnosti ovoga predmeta, značajke ustavne tužbe kao i činjenice da je, bez obzira na domaće pravno sredstvo, Sud utvrdio povredu, Sud smatra, presuđujući na pravičnoj osnovi, da podnositeljici zahtjeva treba dosuditi 1 000 eura na ime nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

31. Podnositeljica zahtjeva također potražuje 30.500 hrvatskih kuna (HRK) na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

32. Vlada je osporila taj zahtjev.

33. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno i nužno nastali i da su bili razumni glede količine. U ovome predmetu, uzevši u obzir informacije koje ima i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 1 500 eura za postupak pred Sudom, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

34. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. proglašava zahtjev dopuštenim;
2. presuđuje da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
3. presuđuje da nema potrebe ispitati prigovor na temelju članak 13. Konvencije;
4. presuđuje

(a) da tužena država podnositeljici zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti sljedeće iznose koje treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja:

- (i) 1 000 eura (tisuću eura) na ime nematerijalne štete;
- (ii) 1 500 eura (tisuću petsto eura) na ime troškova i izdataka;
- (iii) sve poreze koje bude trebalo zaračunati na naprijed navedene iznose;

(b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

5. odbija ostatak zahtjeva podnositeljice zahtjeva za pravednu naknadu.